N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 19 februari 1904, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet. (2:a U. A.)

Ordinarie anslag.

Postverket.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1904 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t i punkten 1 under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att, enligt de grunder, som på generalpoststyrelsens förslag blefve af Kungl. Maj:t fastställda, finge för år 1903 och, under förutsättning att dyrtidstillägg i allmänhet äfven för år 1904 utginge, för år 1904, till de postinspektörer, postmästare, kontrollörer, postexpeditörer och postbetjänte, hvilka före 1903 års ingång tillträdt sina befattningar och som i följd af den med samma års ingång vidtagna löneregleringen samt upphörandet i sammanhang därmed af dittills utgående dyrtidstillägg lidit inkomstminskning, utgå personliga aflöningstillägg med belopp, motsvarande för en hvar af dem skillnaden emellan, å ena sidan, hans samtliga aflöningsförmåner under år 1902, inberäknadt då utgående dyrtidstillägg och ålderstillägg, som skulle hafva intjänats med 1903 års ingång, om äldre staten då ännu varit gällande, samt, å andra sidan, hans samtliga aflöningsförmåner under det år, för hvilket aflöningstillägget skulle utgå, *att* det sålunda erforderliga belopp finge utgå af postverkets öfverskottsmedel, samt *att* förre styrmannen å postfartyget »Sofia» K. A. Hammarbergs änka Augusta Charlotta Hammarberg, född Holm, finge å post- Ang. anslag till postverket. [1.]

verkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af tre hundra kronor, att, så länge hon lefde ogift, till henne utgå från och med år 1904, *dels ock*, med godkännande af öfriga enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 nästlidne januari tillstyrkta ändringar i postverkets stater, för år 1905 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 15,125,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Slutsummorna af de för år 1905 föreslagna staterna, jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

		år 1904		år 1905
aflöningsstaten	kr.	6,857,850: —	kr.	7,583,350: —
öfvergångsstaten	»	1,200: —	»	17,400: —
pensionsstaten	»	96,300: —	»	119,650: —
omkostnadsstaten	»	6,625,000: —	»	7,095,000: —
oförutsedda utgifter	»	80,000: —	»	150,000: —
afkortningar o. restitutioner m. m.	»	149,650: —	»	159,600: —
tillsammans	kr.	13,810,000: —	kr.	15,125,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningsstaten

i anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden åt extra biträden hos generalpoststyrelsen m. m.	kr.	20,000: —
i anslagen till postexpeditörer	»	220,500: —
i anslagen till ordinarie postbetjänte	»	145,000: —
i anslaget till aflönande af poststationsföreståndare	»	160,000: —
i anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna	»	95,000: —
i anslaget till ålderstillägg	»	50,000: —
Transport	kr.	690,500: —

Transport	kr.	690,500: —		
i anslaget till arfvoden åt extra postbetjänte och till hushyresbidrag för en del betjänte	»	30,000: —		
i anslaget till gratifikationer m. m. åt tjänstemän och betjänte	»	5,000: —	kr.	725,500: —

Öfvergångsstaten

genom uppförande af sex kontrollörer å öfvergångsstat			»	16,200: —

Pensionsstaten

af Kungl. Maj:t beviljade nya pensioner	kr.	34,325: —		
föreslagen pension åt förre styrmannen å postångfartyget »Sofia» sjökaptenen K. A. Hammarbergs änka Augusta Charlotta Hammarberg, född Holm	»	300: —	»	34,625: —

Omkostnadsstaten

i anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision	kr.	40,000: —		
i anslaget till förhyrande af de för postverket erforderliga lägenheter samt till bestridande af utgifterna för posthusens underhåll m. m.	»	30,000: —		
i anslaget till expensutgifter	»	65,000: —		
i anslaget till traktamenten för postbetjänte	»	75,000: —		
i anslaget till inköp och underhåll af inventarier	»	25,000: —		
i anslaget till postföringskostnad vid befordran å järnväg	»	200,000: —		
i anslaget till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Finland	»	5,000: —		
Transport	kr.	440,000: —	kr.	776,325: —

Transport	kr. 440,000: —	kr.	776,325: —
i anslaget för tillverkning af frimärken, frankokuvert, brefkort och kortbref	» 10,000: —		
i anslaget till diverse utgifter	» 20,000: —	»	470,000: —

Oförutsedda utgifter

höjning af anslaget med	»	70,000: —

Afkortningar och restitutioner m. m.

höjning af anslaget med	»	9,950: —
	kr.	1,326,275: —

Minskning.

Pensionsstaten

besparing med	kr.	11,275: —
Om från summan af ökningen	»	1,326,275: —
drages minskningens belopp	»	11,275: —
erhålles det belopp af	kr.	1,315,000: —

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag postverkets utgiftsstater skulle komma att för år 1905 på det hela ökas.

Postmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 14,715,000 kronor, hafva för år 1905 beräknats till 16,245,000 kronor. Då på sätt ofvan angifvits, postverkets utgifter enligt staterna för år 1905 af Kungl. Maj:t beräknats till 15,125,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 1,120,000 kronor.

De skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts här ofvan omförmälda framställningar, hafva af departementschefen till statsrådsprotokollet anförts å sid. 2—57. Till den sålunda lämnade utredningen vill utskottet allenast tillägga, att det under omkostnadsstaten uppförda anslaget till postföringskostnad vid befordran sjöledes varit i 1904 års stat upptaget med ett belopp af 445,000 kronor, däraf beräknats för postföring mellan fasta landet och Gottland 72,000 kronor, mellan öfriga inrikes orter 90,000 kronor, mellan Sverige och Finland 20,000

kronor, mellan Sverige och Danmark 16,000 kronor, mellan Sverige och Tyskland 240,000 kronor och mellan Sverige samt England och Amerika 7,000 kronor.

Med afseende å den af Kungl. Maj:t föreslagna omkostnadsstaten för postverket har utskottet velat erinra, att den föreslagna höjningen i anslaget till traktamenten för postbetjänte delvis varit föranledd däraf, att kostnadsfri ledighet skulle beredas postverkets samtlige ordinarie betjänte, hvarigenom beräknats uppkomma en ökad utgift från anslaget af 31,000 kronor. I §§ 4 och 5 i det vid 1902 års Riksdag antagna aflöningsreglemente för tjänstemän och betjänte vid postverket föreskrifves emellertid, att vid distrikts- eller lokalförvaltning anställd vaktbetjänt må kunna, *i den mån i sådant afseende till vikaries ersättande anvisadt anslag förslår*, tilldelas ledighet högst 15 dagar under ett och samma kalenderår med bibehållande af sin aflöning. I nämnda hänseende får för närvarande användas högst 16,000 kronor.

En sådan utsträckning af ifrågavarande förmån för postbetjäningen, som den kungl. propositionen synes innebära anser sig utskottet — med vidhållande af den uppfattning, som inom 1895 års statsutskott och riksdag gjort sig gällande, böra afstyrka; men med afseende å den föreslagna ökningen i antalet vaktbetjänte och för att den ifrågavarande förmånen må kunna i ej obetydlig mån utvidgas, vill utskottet tillstyrka, att det belopp, som får för ändamålet användas för betjänte vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar, må bestämmas till högst 25,000 kronor.

På grund häraf anser utskottet det af Kungl. Maj:t föreslagna anslaget till traktamenten för postbetjänte böra minskas med 22,000 kronor och sålunda omkostnadsstaten i sin helhet upptagas till 7,073,000 kronor.

De af Kungl. Maj:t i öfrigt gjorda förslagen till ändringar i postverkets stater anser sig utskottet på de skäl, som i statsrådsprotokollet anförts, böra till bifall förorda.

Det ifrågasatta medgifvandet af rättighet för vissa postmästare, kontrollörer, postexpeditörer och postbetjänte till personliga aflöningstillägg för åren 1903 och 1904, att utgå ur postverkets öfverskottsmedel, anser sig utskottet däremot icke kunna tillstyrka. Vid uppgörandet af de nya lönestaterna för postverket utgick 1902 års Riksdag, enligt hvad i dess skrifvelse till Kungl. Maj:t den 15 maj 1902 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel uttalas, från den uppfattningen, att aflöningarna borde så bestämmas, att de utan några ytter-

ligare tillskott från statsverkets sida blefve med afseende såväl å tjänsteinnehafvarnes åligganden och tjänsteställning som å de vid tiden för löneregleringen rådande prisförhållanden tillräckliga.

Dessutom vill utskottet framhålla, att det, utom i vissa undantagsfall, för de nu ifrågavarande tjänstemännen stått öppet att kvarstå på den äldre aflöningsstaten, samt att till följd af den hastigt fortgående stegringen i postverkets uppbörd och därmed också i en stor mängd posttjänstemäns inkomster, den minskning i inkomst, som för vissa tjänstemän inträdt vid ingången af år 1903, måste antagas åtminstone i många fall vara snart öfvergående.

En särskild ställning synes i nu ifrågavarande hänseende intagas af postinspektörerna. Enligt 1902 års Riksdags ofvannämnda skrifvelse hafva nämligen dessa tjänstemän ansetts berättigade att äfven efter utgången af år 1902 bekomma dyrtidstillägg i likhet med öfriga därtill berättigade statstjänare. Utskottet har icke förbisett, att en annan uppfattning i detta hänseende uttalats af statsutskottet vid 1903 års riksdag. Men då den ökning af personalen å postinspektionerna, som af post- och telegrafkommittén i dess den 31 oktober 1901 afgifna betänkande föreslagits, icke blifvit af Riksdagen bifallen och postinspektörerna sålunda icke erhållit den åsyftade lindringen i sin tjänstgöring, synes billigheten kräfva, att de bibehållas vid den inkomst, som enhvar af dem under år 1902 åtnjutit, hvilket icke kommer att för postverket medföra någon mera afsevärd utgift. Förslaget om personligt aflöningstillägg för vissa postinspektörer synes därför böra af Riksdagen bifallas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

a) att Kungl. Maj:ts förslag om rättighet för vissa postmästare, kontrollörer, postexpeditörer och postbetjänte till personliga aflöningstillägg för åren 1903 och 1904 icke må af Riksdagen bifallas;

b) att Riksdagen må medgifva, att för år 1903 och, under förutsättning att dyrtidstillägg i allmänhet äfven för år 1904 utgår, för sistnämnda år till de postinspektörer, som före 1903 års ingång tillträdt sina befattningar och som i följd af upphörandet i sammanhang med den med samma års ingång vidtagna löneregleringen för postverket af dittills till postinspektörerna utgående dyrtidstillägg lidit inkomstminskning, må utgå personliga aflöningstillägg, mot-

svarande för enhvar af dem det till honom under år 1902 utgående dyrtidstillägg;

c) att Riksdagen må medgifva, att de belopp, som erfordras för bestridande af de personliga aflöningstillägg, som vid bifall till mom. b) blifva beviljade, må utgå af postverkets öfverskottsmedel;

d) att Riksdagen må medgifva, att förre styrmannen å postfartyget »Sofia» K. A. Hammarbergs änka Augusta Charlotta Hammarberg, född Holm, må å postverkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af tre hundra kronor, att, så länge hon lefver ogift, till henne utgå från och med år 1904; samt

e) att Riksdagen må, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. d) föreslagit och med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 januari 1904 föreslagna ändringar i postverkets stater, för år 1905 beräkna dessa stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor	7,583,350: —
öfvergångsstaten	»	17,400: —
pensionsstaten	»	119,650: —
omkostnadsstaten	»	7,073,000: —
oförutsedda utgifter	»	150,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	159,600: —
	tillsammans kronor	15,103,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för år 1905, förslagsvis beräknadt, till 15,103,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Vid bifall härtill kommer anslaget till postverket att ökas med 1,293,000 kronor.

Telegrafverket.

2:o). Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att nedannämnda ordinarie betjänte vid telegrafverkets distriktsförvaltningar och stationer må berättigas att från ingången af år 1903, under iakttagande

Ang. anslag till telegrafverket. [2.]

i öfrigt af gällande villkor, beräkna ålderstillägg från den tidpunkt de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade, nämligen:

materialvakten Johan Gustaf Pettersson från och med den 1 januari 1898;

materialvakten Johan Aron Pettersson från och med den 1 november 1895;

vaktbetjänten af andra lönegraden Emil Ahlström från och med den 1 maj 1890;

vaktbetjänten af andra lönegraden Bernhard Nilsson Lindberg från och med den 1 januari 1895; samt

dels medgifva, att för telegrafverkets behof till nedannämnda pris måtte få inköpas i statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 januari 1904 omförmälda fastigheter, nämligen:

i Gäfle för	kronor	350,000
i Hälsingborg för	»	47,000
och i Falköping för	»	22,000;

dels ock, med godkännande af öfriga enligt statsrådsprotokollet tillstyrkta ändringar i telegrafverkets stater, för år 1905 bestämma telegrafverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 7,360,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen.

Slutsummorna af de för år 1905 föreslagna staterna, jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

	år 1904.	år 1905.
aflöningsstaten	kr. 2,914,000: —	kr. 2,954,900: —
pensions- och understödsstaterna	» 270,250: —	» 272,980: —
omkostnadsstaten	» 2,246,460: —	» 2,393,720: —
ränta och amortering	» 1,354,290: —	» 1,581,200: —
afsättning till kassaförlag	» 100,000: —	—— —
fastigheter	—— —	» 150,000: —
telegraflinjebyggnader	—— —	» 7,200: —
tillsammans	kr. 6,885,000: —	kr. 7,360,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningsstaten

i anslaget till ålderstillägg för telegrafstyrelsens personal	kr. 2,400: —	
i anslaget till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän, vikariatsersättning m. m. för stationerna	» 20,000: —	
i anslaget till arfvoden åt extra ordinarie vaktbetjänte vid distriktsförvaltningarna och stationerna	» 18,500: —	kr. 40,900: —

Pensions- och understödsstaterna

i anslaget till fyllnadspensioner		kr. 9,000: —

Omkostnadsstaten

i anslaget till stationers och linjers underhåll	kr. 75,000: —	
i anslaget till underhåll af telegrafverkets byggnader och lokaler	» 5,000: —	
i anslaget till blanketter, telefonkataloger, skrifmaterialier, böcker, renskrifning m. m.	» 27,500: —	
i anslaget till hyror	» 25,000: —	
i anslaget till postporto	» 5,000: —	
i anslaget till beklädnad	» 9,000: —	
i anslaget till diverse utgifter	» 760: —	kr. 147,260: —

Ränta och amortering

höjning af anslaget med	kr. 226,910: —
Transport	kr. 424,070: —

Transport kr. 424,070: —

Fastigheter

genom uppförande af ett anslag å 150,000 kronor till inköp af fastigheter i stället för det i 1904 års stat upptagna anslag »Afsättning till kassaförlag» å 100,000 kronor ..... kr. 50,000: —

Telegraflinjebyggnader

genom uppförande af ett nytt anslag å ..... kr. 7,200: —

Summa ökning kr. 481,270: —

Minskning.

Pensions- och understödsstaterna

besparing med ..... kr. 270: —
genom nedsättning i det fasta bidraget till telegrafverkets pensionsinrättning ..... » 6,000: —

Summa minskning kr. 6,270: —

Om från summan af ökningen ..... kr. 481,270: —
drages summan af minskningen ..... » 6,270: —

erhålles det belopp af kr. 475,000: —,

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag telegrafverkets utgiftsstater skulle komma att för år 1905 på det hela ökas.

Telegrafmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 7,000,000 kronor, hafva för år 1905 beräknats till 7,500,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, telegrafverkets utgifter enligt staterna för år 1905 af Kungl. Maj:t beräknats till 7,360,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 140,000 kronor.

De skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts här ofvan omförmälda framställningar, återfinnas å sid. 58—90 i statsrådsprotokollet.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 19) har herr *M. M. Höjer* föreslagit, att Riksdagen måtte besluta,

att det i telegrafverkets aflöningsstat under rubriken »stationer, stationsföreståndare» förekommande stycke, som börjar med orden: »100 telegrafister» o. s. v., skulle i stället erhålla följande lydelse:

»100 kvinnliga stationsföreståndare, hvardera				Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor och efter 10 år med ytterligare 150 kronor.
lön	1,050	=	105,000	
tjänstgöringspenningar	450	=	45,000	
	1,500		150,000	

Anm. Kvinnlig stationsföreståndare må kunna tilldelas bostadsförmån mot årligt afdrag på lönen af 200 kronor.»

och aflöningsstatens slutsumma därefter rättas; samt

att i sammanhang därmed aflöningsreglementets § 12 skulle erhålla följande förändrade lydelse:

»Fri bostad, bestående af ett rum och kök, jämte fri vedbrand och belysning tilldelas, efter styrelsens beprövande, stationsföreståndare å lägsta klassens station; vare denne dock i sådant fall skyldig vidkännas en årlig minskning af 200 kronor å lönen.»

Beträffande de skäl, som af motionären anförts för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Gällande aflöningsstat för telegrafverket har i den af motionären afsedda del följande lydelse:

		Lön.	Tjänstgörings-penningar.	Summa.	
100 telegrafister, hvardera					Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor och efter 10 år med ytterligare 150 kronor.
lön	kr. 900				
tjänstgörings-penningar	» 400	1,300	90,000	40,000	130,000

På sätt motionären erinrat, öfverensstämmer det af honom framställda förslaget till omreglering af de kvinnliga stationsföreståndarnes aflöning väsentligen med det af post- och telegrafkommittén i dess den 31 oktober 1901 afgifna betänkande väckta förslag i samma ämne. På grund af anmärkningar, som af telegrafstyrelsen framställdes emot kommittéförslaget, blef detsamma emellertid icke af Kungl. Maj:t upptaget, utan föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att för de ifrågavarande befattningshafvarne, hvilka ansågos böra benämnas telegrafister, fastställa de aflöningsvillkor, som för dem nu äro gällande. Att vid sådant förhållande nu på enskild motionärs framställning vidtaga ändring i den nyligen fastställda staten, torde så mycket mindre böra ifråga-

komma, som hvad af telegrafstyrelsen vid nämnda tillfälle anfördes beträffande önskvärdheten af likställighet i den kontanta aflöningen och i pensionsafseende emellan de telegrafister, som förestå station, och de biträdande telegrafisterna, synes afgjordt tala emot lämpligheten af de aflöningsbestämmelser, motionären föreslagit. Genom dessa bestämmelser skulle nämligen förflyttning af en telegrafist från tjänstgöring såsom stationsföreståndare till tjänstgöring såsom biträde å större station väsentligen försvåras. Utskottet kan följaktligen icke förorda motionärens förslag.

Det begärda medgifvandet af rättighet för vissa betjänte vid telegrafverket att beräkna ålderstillägg från den tidpunkt före den nya lönestatens trädande i tillämpning, då de tillträdt sina befattningar, anser sig utskottet, på de i statsrådsprotokollet anförda skäl, böra till bifall förorda.

Hvad åter angår det ifrågasatta inköpet för telegrafverkets behof af en fastighet i Gäfle, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Hvad i statsrådsprotokollet blifvit anfördt synes nämligen icke lämna tillräcklig ledning för bedömande af den till inköp föreslagna byggnadens beskaffenhet och möjligheten att inom densamma för framtiden bereda fullt ändamålsenliga lokaler för både telegraf- och postverket. Då dessutom inköpspriset för fastigheten synes vara väl högt, bör enligt utskottets åsikt tagas i öfvervägande, huruvida icke behofvet af telegraf- och postlokaler i Gäfle snarare bör tillgodoses genom inköp af annan tomt och uppförande därstädes af ny byggnad för telegraf- och postverkens behof, hvarigenom tvifvelsutan större säkerhet skulle vinnas för lokalernas lämplighet för deras ändamål. Då emellertid, vare sig den ena eller den andra af dessa utvägar kommer att efter frågans grundligare utredning väljas, anslag tvifvelsutan är behöfligt, har utskottet ansett lämpligt, att det för år 1905 begärda beloppet, 100,000 kronor, må reserveras för beredande af lokaler i i Gäfle för telegrafverkets behof.

De förslag, som i öfrigt framställts under nu ifrågavarande punkt i statsverkspropositionen, hafva icke gifvit utskottet anledning till någon erinran.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet:

a) att Riksdagen må medgifva, att nedannämnde ordinarie betjänte vid telegrafverkets distriktsförvaltningar och stationer må berättigas att från ingången af år 1903, under iakttagande i öfrigt af gällande vill-

kor, beräkna ålderstillägg från den tidpunkt de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade, nämligen:

materialvakten Johan Gustaf Pettersson från och med den 1 januari 1898;

materialvakten Johan Aron Pettersson från och med den 1 november 1895;

vaktbetjänten af 2:dra lönegraden Emil Ahlström från och med den 1 maj 1890;

vaktbetjänten af 2:dra lönegraden Bernhard Nilsson Lindberg från och med den 1 januari 1895;

b) att Riksdagen må medgifva, att för telegrafverkets behof till nedannämnda pris få inköpas i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1904 omförmälda fastigheter, nämligen:

i Hälsingborg för	kronor	47,000,
och i Falköping för	»	22,000;

c) att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag om inköp af en fastighet i Gäfle, må medgifva, att för anskaffande af lokaler i nämnda stad för telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 100,000 kronor;

d) att Riksdagen må, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. b) och c) föreslagit, med godkännande af öfriga enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1904 tillstyrkta ändringar i telegrafverkets stater samt med afslag å herr M. M. Höjers förevarande motion, för år 1905 beräkna telegrafverkets stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor	2,954,900
pension- och understödsstaterna	»	272,980
omkostnadsstaten	»	2,393,720
ränta och amortering	»	1,581,200
fastigheter	»	150,000
telegraflinjebyggnader	»	7,200
tillsammans	kronor	7,360,000

och sålunda bestämma telegrafverkets anslag för år 1905, förslagsvis beräknadt, till 7,360,000 kronor, att utgå direkt ur telegrafmedlen.

Vid bifall härtill kommer anslaget till telegrafverket att ökas med 475,000 kronor.

Barnmorskeväsendet.

Ang. statsbidrag för anställande af barnmorskor.

3:o) Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 56) har herr *J. J. Byström* föreslagit, att Riksdagen måtte för år 1905 bevilja regeringen ett förslagsanslag på tiotusen kronor för att efter ansökan och på förslag af Konungens befallningshafvande i vederbörligt län därmed bisträcka sådana mindre bemedlade landskommuner, hvilka ansåge sig behöfva statens hjälp för att kunna hos sig anställa i kommunens tjänst examinerad barnmorska för att tillhandagå där varande barnaföderskor.

Beträffande de skäl, hvarpå motionären grundat sitt förslag, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet, som icke funnit giltiga skäl vara i motionen anförda till frångående af den hittills gällande grundsats, att anställandet och aflönandet af barnmorskor bör vara en kommunernas angelägenhet, hemställer alltså,

att herr Byströms förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Hospitals underhåll.

Ang. höjning af anslaget till hospitals underhåll.

[3.]

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget »hospitals underhåll» med 550,000 kronor eller från 900,000 kronor till 1,450,000 kronor.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, sidd. 91 och 92.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget »hospitals underhåll» med 550,000 kronor eller från 900,000 kronor till 1,450,000 kronor.

Ang. aflöningsstat för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl.

[4.]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* godkänna följande aflöningsstat för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl:

öfverläkaren, kontant aflöning ..... kronor 7,500: —
jämte boställsvåning, ved och elektrisk belysning;
1 biträdande läkare, kontant aflöning ..... » 2,500: —
1 d:o d:o d:o d:o ..... » 2,500: —
jämte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, bränsle och tvätt samt kost lika med allmänna sjukafdelningens och såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;
1 underläkare, kontant aflöning ..... » 2,000: —
1 d:o d:o d:o ..... » 2,000: —
jämte för hvardera enahanda naturaförmåner som för de biträdande läkarne och likaledes såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;
sysslomannen, kontant aflöning ..... » 4,200: —
jämte boställsvåning, ved och lyse;

dels, beträffande denna stats tillämpning, jämväl besluta, att af den kontanta aflöningen för hvar och en af dessa läkare samt för sysslomannen två tredjedelar skulle utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, samt att biträdande läkare, som skulle vara boende inom anstalten, skulle äga, därest han vore medicine licentiat, utöfver den i staten bestämda aflöningen bekomma årligen 1,000 kronor, under villkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenade annan tjänst;

dels ock medgifva, att hvad som erfordrades för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner åt läkarne och sysslomannen finge utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Den i ärendet lämnade utredningen återfinnes å sid. 92—98 i statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke haft något att erinra vare sig mot den af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningsstaten för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl eller mot förslaget om statens tillämpning samt då afsedt är, att nämnda hospitals och asyls verksamhet skall taga sin början under år 1905, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

dels godkänna följande aflöningsstat för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl:
öfverläkaren, kontant aflöning ..... kronor 7,500: —
jämte boställsvåning, ved och elektrisk belysning;

1 biträdande läkare, kontant aflöning, kronor 2,500: —
1 d:o d:o d:o d:o » 2,500: —
jämte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, bränsle och tvätt samt kost lika med allmänna sjukafdelningens och såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;
1 underläkare, kontant aflöning, ... » 2,000: —
1 d:o d:o d:o ..... » 2,000: —
jämte för hvardera enahanda naturaförmåner som för de biträdande läkarne och likaledes såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;
sysslomannen, kontant aflöning,..... » 4,200: —
jämte boställsvåning, ved och lyse;

dels, beträffande denna stats tillämpning, jämväl besluta, att af den kontanta aflöningen för hvar och en af dessa läkare samt för sysslomannen två tredjedelar skola utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, samt att biträdande läkare, som skall vara boende inom anstalten, äger, därest han är medicine licentiat, utöfver den i staten bestämda aflöningen bekomma årligen 1,000 kronor, under villkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjänst;

dels ock medgifva, att hvad som erfordras för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner åt läkarne och sysslomannen skall utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Ang. aflöningsstat för hospitalet i Visby.

[5.]

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* godkänna följande aflöningsstat för läkare och syssloman vid Visby hospital:
läkare, kontant aflöning, ... kronor 4,500: —
syssloman, d:o d:o ..... » 1,800: —

dels, beträffande denna stats tillämpning, jämväl besluta, att två tredjedelar af den kontanta aflöningen skulle utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar;

dels medgifva, att läkarens och sysslomannens aflöningsförmåner och hvad som erfordrades för att under den förres semester bereda hans vikarie enahanda aflöningsförmåner, som tillkomme biträdande

hospitalsläkare, äfvensom resekostnadsersättning finge utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll;

dels ock medgifva, att, på det Kungl. Maj:t måtte komma i tillfälle att lämna arfvode åt en predikant och en sekreterare vid Visby hospital, det belopp af högst 23,100 kronor, som af Riksdagen beviljats till arfvoden åt tjänstemän, hvilka ej vore i hospitalens och asylernas lönestater upptagna, höjes med 500 kronor till högst 23,600 kronor.

Den utredning, som i denna fråga blifvit förebragt, innefattas å sid. 98—103 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som finner sig böra biträda ifrågavarande förslag, hemställer alltså,

att Riksdagen må

dels godkänna följande aflöningsstat för läkare och syssloman vid Visby hospital

läkare, kontant aflöning ..... kr. 4,500
syssloman, d:o d:o ..... » 1,800

dels, beträffande denna stats tillämpning, besluta, att två tredjedelar af den kontanta aflöningen skola utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar;

dels medgifva, att läkarens och sysslomannens aflöningsförmåner och hvad som erfordras för att under den förres semester bereda hans vikarie enahanda aflöningsförmåner, som tillkomma biträdande hospitalsläkare, äfvensom resekostnadsersättning skola utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll;

dels ock medgifva, att, på det Kungl. Maj:t må komma i tillfälle att lämna arfvode åt en predikant och en sekreterare vid Visby hospital, det belopp af högst 23,100 kronor, som af Riksdagen beviljats till arfvoden åt tjänstemän, hvilka ej äro i hospitalens och asylernas lönestater upptagna, höjes med 500 kronor till högst 23,600 kronor.

Anstalter för obildbara sinnesslöa.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att sådana anstalter för obildbara sinnesslöa, hvilka af Kungl. Maj:t pröfvades stå under kompetent ledning och i öfrigt befunnes vara på ett

Anstalter för obildbara sinnesslöa.

[6.]

tillfredsställande sätt anordnade samt vore underkastade den kontroll och inspektion, som kunde anses erforderliga, måtte kunna komma i åtnjutande af årligt bidrag af statsmedel till belopp af högst 250 kronor för hvarje å anstalten vårdad obildbar sinnesslö, under iakttagande af de bestämmelser för statsbidrags tillgodonjutande, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1904 angifvits, *dels ock* för detta ändamål bevilja ett förslagsanslag af 75,000 kronor att från och med år 1905 årligen utgå.

Utredningen i detta ärende innefattas å sid. 104—124 i statsrådsprotokollet.

Utskottet anser sig böra erinra, hurusom Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 8 maj 1899 anhållit, att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning för Riksdagen framlägga förslag rörande åtgärder för att genom statens medverkan bereda vård åt sådana sinnesslöa, hvilka enligt gällande bestämmelser icke kunde vinna inträde på de anstalter för sinnesslöa, som funnes upprättade. I anslutning till Riksdagens sålunda gjorda uttalande och på grund af hvad departementschefen i ärendet anfört, har utskottet funnit sig böra till bifall förorda Kungl. Maj:ts förevarande framställning; och får alltså utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) medgifva, att sådana anstalter för obildbara sinnesslöa, hvilka af Kungl. Maj:t pröfvas stå under kompetent ledning och i öfrigt befinnas vara på ett tillfredsställande sätt anordnade samt äro underkastade den kontroll och inspektion, som må anses erforderliga, må kunna komma i åtnjutande af årligt bidrag af statsmedel till belopp af högst 250 kronor för hvarje å anstalten vårdad obildbar sinnesslö, under iakttagande af de bestämmelser för statsbidrags tillgodonjutande, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1904 angifvits; samt

b) för detta ändamål bevilja ett förslagsanslag af 75,000 kronor att från och med år 1905 årligen utgå.

Statens järnvägstrafik.

Angående anslag till statens järnvägstrafik. [7.]

8:o) Kungl. Maj:t har vidare i punkten 7 under sjätte hufvudtiteln föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att i staten öfver fasta arfvoden för personal vid statens järnvägar finge, med uteslutande ur samma stat af arfvode till en stationsinspektor å andra klassens station, uppföras arfvoden till följande nya tjänstemän vid distrikten, nämligen: en baningenjör, en stationsinspektor å första klassens station, två stationsinspektorer å tredje klassens stationer, en underinspektor och tre expeditionsföreståndare å första klassens station.

Öfver denna Kungl. Maj:ts framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagens lopp afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom

anmäla.

Rese- och traktamentspenningar.

Angående anslaget till rese- och traktamentspenningar. [8.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar måtte från och med år 1905 höjas med 36,706 kronor eller från 13,294 kronor till 50,000 kronor.

Den i ärendet lämnade utredningen återfinnes å sid. 134—157 i statsrådsprotokollet.

Den ifrågasatta höjningen af anslaget är afsedd att bereda tillgång till ersättning åt kronofogdar och länsmän för tjänsteresor i polisärenden, enligt närmare bestämmelser, som angifvas i statsrådsprotokollet. Behofvet af dylik ersättning till länsmännen anser utskottet vara ådagalagdt, hvaremot det synes kunna ifrågasättas, huruvida icke kronofogdarna borde själfva bekosta sina ifrågavarande resor, därest sådana af dem företagas. Då utskottet emellertid anser det kunna vid ett och annat tillfälle vara nödigt och nyttigt, att kronofogdarna företaga resor i polisärenden och de icke böra härifrån afhållas af hänsyn till resekostnaden, synas kronofogdar och länsmän böra i förvarande hänseende vara med hvarandra likställda. I fråga om grunderna för ersättningens beräkning har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må från och med år 1905 höja det under sjätte hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar med 36,706 kronor eller från 13,294 kronor till 50,000 kronor.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Angående anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

[9.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. måtte från och med år 1905 höjas med 100,008 kronor eller från 185,743 kronor till 285,751 kronor.

Den under förevarande punkt i statsverkspropositionen begärda anslagshöjningen är, enligt hvad i statsrådsprotokollet under punkten 8 meddelas, delvis afsedd att bereda kronobetjäningen på landsbygden tillgång till bestridande af extra utgifter, som erfordras för bedrifvandet af dess polisverksamhet. Bland dylika utgifter, som i allmänhet skulle förorsakas af dels behofvet utaf handräckning och biträde, dels forslingen af personer och saker samt dels förvar och underhåll af anhållna personer, nämnas i statsrådsprotokollet äfven penningbelöningar för visade tjänster, såsom t. ex. åt en person, som lämnat viktiga upplysningar för en brottslings ertappande eller gripande, eller åt någon, som, när anhållen person satt sig till motvärn eller försök gjorts till hans fritagande, lämnat polismyndigheten hjälp. Tvifvelsutan böra medel för sådana utgifter finnas att tillgå, därest polisverksamheten på landet skall kunna på tillfredsställande sätt upprätthållas; men utskottet anser sig böra framhålla, att noggrann kontroll öfver dessa medels användning synes vara af behofvet påkallad, därest icke missbruk, särskildt i fråga om utdelandet af penningbelöningar, skola vara att befara.

I öfrigt har förhöjningen af detta anslag ansetts påkallad dels för att bereda kronofogdar och länsmän ersättning för telefonafgifter enligt i statsrådsprotokollet närmare angifna grunder och dels af den anledningen, att anslagets i senare års riksstater upptagna belopp visat sig otillräckligt och måst väsentligen öfverskridas, hvarjämte denna anslagspost ansetts böra användas till utjämning af hufvudtitelns slutsumma. I dessa afseenden har utskottet icke något att erinra.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må från och med år 1905 höja förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. med 100,008 kronor eller från 185,743 kronor till 285,751 kronor, dock att i anslagets belopp må få göras den jämkning, som till jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga ordinarie anslag.

11:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i riksstaten för år 1904 finnas å sjätte hufvudtiteln uppförda, har departementschefen icke föreslagit någon förändring.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under sjätte hufvudtiteln, som här ofvan icke blifvit omförmälda, må för år 1905 fastställas till samma belopp som i innevarande års riksstat.

Arbetareförsäkringen.

Ang. förvaltningsbidrag till sjukkassor m. m. [10.]

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att Kungl. Maj:t måtte äga för år 1905 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under enahanda villkor, som i Riksdagens skrifvelse den 22 maj 1903 (n:o 113) äro angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser ej mindre för sjukkasseväsendet i riket än äfven för olycksfall i arbetet.

De i Riksdagens ofvannämnda skrifvelse för utbetalande af förvaltningsbidrag åt sjukkassor angifna villkor äro följande:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspliktiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt

med 25 öre för hvarje medlem därutöfver.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 158—164 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som framdeles under riksdagen kommer att afgifva utlåtande öfver Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen utom hufvudtitlarne gjorda framställning, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande måtte afsättas en summa af 350,000 kronor, har icke haft något att erinra emot Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag; och hemställer alltså utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgifva, att Kungl. Maj:t må äga för år 1905 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof,

dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under villkor:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspliktiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt

med 25 öre för hvarje medlem därutöfver;

dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser ej mindre för sjukkasseväsendet i riket än äfven för olycksfall i arbetet.

Extra anslag.

Med anledning af de för tillfälliga behof, hänförliga till sjätte hufvudtiteln, gjorda framställningar, får utskottet afgifva följande yttranden och förslag.

Ang. biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet. [11.]

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

13:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för år 1905 till *biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet* på extra stat anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Öfverståthållareämbetet.

14:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. utgifvande af Polisunderrättelser. [12.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1903 och 1904 ägt rum, för år 1905 till utgifvande under sistnämnda år af tidningen »*Polisunderrättelser*» på extra stat anvisa ett belopp af 17,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen *dels* i punkten 13 under sjätte hufvudtiteln att på extra stat för år 1905 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag af 110,000 kronor att användas till aflöning och

Ang. särskild polisstyrka på landet m. m. [13 o. 14.]

underhåll af *särskild polisstyrka på landet*, där sådan kunde af förhållandena påkallas, under medgifvande tillika, att reservationer å detta anslag jämväl finge användas för det i punkten 14 omförmälda ändamål, när sådant funnes behöfligt, *dels ock* i sistnämnda punkt att på extra stat för år 1905 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag af 25,000 kronor att användas till åtgärder för *gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande.*

Anslaget till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet har från och med år 1900 utgått med 95,000 kronor om året. Den nu begärda förhöjningen med 15,000 kronor har ansetts behöflig dels på grund däraf att anslaget visat sig vara för sitt förutvarande ändamål otillräckligt och dels för att bereda tillgång till utbetalning från anslaget af statsbidrag till anställande af ridande polis på orter, där behofvet af sådan särskildt starkt gör sig gällande samt nödiga medel icke kunna på annat sätt anskaffas.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t i förevarande hänseenden föreslagit, får alltså hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1905 anvisa

a) ett anslag af 110,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, där sådan kan af förhållandena påkallas, under medgifvande tillika, att reservationer å detta anslag jämväl må användas för det i nästföljande moment b) omförmälda ändamål, när sådant finnes behöfligt; samt

b) ett anslag af 25,000 kronor att användas till åtgärder för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande.

Ang. arfvoden åt lappfogdar m. m. [15.]

16:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och med hänvisning till hvad i afseende härå blifvit till statsrådsprotokollet (sid. 168) anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad förut ägt rum, till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge* samt till *lappfogdar och lappförmän* äfvensom *ordningsmän inom lappbyarna* på extra stat för år 1905 anvisa ett belopp af 17,500 kronor.

17:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och med hänvisning till hvad i afseende härå blifvit till statrådsprotokollet (sid. 168) anfördt, hemställer utskottet,

Ang. uppehållande af tre landsstatstjänster. [16.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1902—1904 ägt rum, för *uppehållande under år 1905 af en kronofogdetjänst och en häradsskrifvaretjänst i Västernorrlands län samt en länsmanstjänst i Norrbottens län* på extra stat för samma år anvisa ett anslag af 8,400 kronor, att utgå i den mån sådant kan varda erforderligt.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 10,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder* äfvensom till *upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke vore förenade med vägföretag.

Ang. undersökningar af mindre hamnar m. m. [17.]

För nämnda ändamål har Riksdagen på extra stat beviljat för hvart af åren 1894—1898 ett anslag af 5,000 kronor och för hvart af åren 1899—1904 10,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 10,000 kronor till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

19:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. biträde vid revisionen af hospitalens räkenskaper. [19.]

att Riksdagen må på extra stat för år 1905 bevilja till *arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper ett belopp* af 1,200 kronor.

Sanatorier.

Ang. anslag till upprätthållande af verksamheten vid folksanatorierna.

20:o) Uti två särskilda motioner, väckta den ena (n:o 3) i Första Kammaren af herr *Sigfrid Wieselgren* m. fl. samt den andra (n:o 8) i Andra Kammaren af herr *Georg Kronlund* m. fl. har sammanstämmande föreslagits, att Riksdagen till upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna ville, under de närmare villkor som kunde blifva bestämda, för år 1905 bevilja ett belopp af 400,000 kronor, hvaraf hälften eller 200,000 kronor borde få af tillgängliga medel förskjutas under innevarande år.

Till stöd för berörda framställning hafva motionärerna anfört följande.

»Det är nogsamt bekant, i hvilken oroväckande stor omfattning lungtuberkulosen hemsöker vårt land. Mer än 12,000 personer lära årligen bortryckas af dess härjningar. Enligt förefintlig statistik af år 1902 voro af i rikets samtliga städer inträffade 15,958 dödsfall icke mindre än 3,317 orsakade af tuberkulos — det vill säga hvart femte dödsfall — och antagas kan, att för hela riket hvart sjunde dödsfall förorsakas af lungsot.

Med varmhjärtadt intresse för den af denna sjukdom särskildt hemsökta delen af vårt lands befolkning anslog Konungen den till hans jubileum år 1897 från Sveriges folk insamlade jubileumsgåfvan till inrättande af så kallade folksanatorier med ändamål att mottaga och vårda lungsjuka, företrädesvis bland landets ekonomiskt mindre lyckligt lottade befolkning.

För tillgodogörande af behofvet därutinnan inom landets olika delar upprättades, tack vare medverkan äfven från Riksdagens sida, tre sanatorier, Hålahult, Hessleby och Österåsen.

Dessa sanatorier, hvilkas uppförande beräknades kosta kronor 1,440,000 kräfde i verkligheten en kostnad af 1,998,356 kronor 53 öre.

Årliga underhållskostnaden, som förslagsvis upptogs till kronor 219,000, uppgick i verkligheten år 1902 till kronor 308,757 och beräknades för år 1903 till kronor 315,552.

För innevarande år hafva sanatoriestyrelserna inkommit med förslag till utgiftskostnader, slutande på en utgiftssumma af kronor 347,770: 32, hvari dock icke ingår något belopp för afskrifningar.

Öfverstyrelsen för jubileumsfonden, som utgöres af förste hofmarskalken Printzsköld, generaldirektör Linroth, öfverläkaren d:r Warfvinge

bankofullmäktigen Olof Jonsson samt arkitekten Carl Möller, angifver såsom orsaker till stegringen i de beräknade utgifterna: drygare arbetskostnader, större erforderlig personal vid sanatorievården, ökade aflöningar och högre utspisningskostnader.

Dessa senare beräknades till 2 kronor om dagen för person, men utgjorde år 1902 vid Hålahult kronor 2: 23, vid Hessleby kronor 3: 19 och vid Österåsen kronor 3: 48.

Den behållna sanatoriefonden, som beräknades komma att utgöra kronor 1,800,000, och med hvars afkastning underhållskostnaderna skolat bestridas, minskades sålunda redan från början genom byggnadskostnadens stegring med högst afsevärdt belopp och utgjorde enligt revisorernas berättelse för år 1902 endast kronor 1,080,000.

Till följd af att kostnaderna på olika sätt ökats och inkomsterna minskats, har sanatoriernas förvaltning för år 1902 faktiskt medfört en brist af kronor 168,935: 78. För 1903 beräknas bristen blifva kronor 180,000.

Enär denna brist, som sålunda visar tendens att ökas för hvarje år, måste täckas ur den behållna kapitaltillgången, kommer, såsom öfverstyrelsen framhåller, inom få år hela det räntebärande kapitalet att vara förbrukadt och i följd däraf det ekonomiska underlaget för upprätthållandet af sanatoriernas välsignelsebringande verksamhet att saknas.

Då sanatorierna hufvudsakligast äro afsedda att erbjuda de fattiga och mindre bemedlade sin hjälp i striden mot lungsoten, har öfverstyrelsen ej ansett sig kunna föreslå höjandet af sjukvårdsafgifterna, som utgå för dessa klasser med respektive 50 öre och kronor 1: 25 om dagen, utan har därför hemställt till hufvudmännen om inrättande af ett penningelotteri till jubileumsfondens förstärkande, hvilken hemställan vid sammanträde sistlidne december månad af majoriteten bland de då tillstädes varande biträdts.

Emellertid torde det på goda skäl kunna ifrågasättas, huruvida den sålunda anvisade utvägen för åstadkommande af medel till fortsättning af sanatoriernas verksamhet är den man bort välja.

Hvilken åsikt man än må hysa i fråga om lämpligheten eller olämpligheten af penningelotteriers inrättande i vårt land, torde man dock kunna vara ense därom, att inrättande af ett dylikt lotteri icke är en tilltalande form att bereda medel till upprätthållande af en fond tillkommen såsom en gärd af svenska folkets tillgifvenhet för sin konung och använd uteslutande i människokärlekens tjänst. Åt ett lotteri, som skulle fylla det därmed afsedda ändamålet, måste för öfrigt gifvas dimensioner, som i och för sig synas ägnade att framkalla betänkligheter;

bättre och värdigare har det synts oss vara att i en fråga sådan som denna vädja till folkrepresentationen. Striden mot tuberkulosen är en nationell lifsfråga, där det gäller att söka rädda tusenden människolif och tusenden hem från lidande och nöd. Denna sjukdoms bekämpande är en strid icke blott för de däraf hemsökte utan för hela folket; de åtgärder, som afse att hjälpa de sjuka, komma också alla andra till godo; det är icke endast hänsyn till lidande människor utan till hela folkets framtid, som gör vidtagande af dylika åtgärder till en samhällsplikt.

Såsom förut framhållits, har ej afkastningen af jubileumsfondens kontanta tillgångar förslagit till täckande af sanatoriernas drift- och underhållskostnader under åren 1902 och 1903. Tack vare offervillighet af enskilde lärer emellertid säker utsikt finnas, att den vid 1903 års slut uppkomna bristen å sanatoriernas stat skall blifva betäckt, och det erfordras därför allenast att från och med innevarande års ingång åstadkomma jämvikt mellan utgifter och inkomster.

På sätt bilagda promemoria från öfverstyrelsen utvisar, kräfver underhållskostnaden för sanatorierna ett årligt belopp af kronor 200,000 utöfver afkastningen af fondens räntebärande tillgångar, hvadan alltså för åren 1904 och 1905 skall därutöfver erfordras ett belopp af 400,000 kronor, hvars anvisande af Riksdagen denna motion afser.

Ifrågavarande belopp, hvaraf hälften torde få anvisas att utgå under innevarande år, bör lämpligen användas till bestridande af oundgängliga utgifter: såsom utspisningskostnaden inom de lägsta betalningsklasserna och aflöningar, i den mån anslaget därtill förslår, till sanatoriernas läkare och öfrig personal; och bör jämväl användningen af de anslagna medlen vara underkastad samma granskning, som gäller i fråga om användningen af andra statens medel.

Dessutom torde kunna ifrågasättas, huruvida icke för ytterligare kontroll öfver sanatoriernas verksamhet en ledamot i öfverstyrelsen borde af Kungl. Maj:t förordnas.

Slutligen bör, enligt vårt förmenande, det vilkor fogas vid anslagets beviljande, att icke något lotteri till förmån för sanatoriernas verksamhet anordnas.»

Utskottet, som finner motionärernas förslag synnerligen behjärtansvärdt, anser detsamma vara förtjänt af Riksdagens bifall.

Den i motionerna lämnade utredningen gifver emellertid vid handen, att särskilda åtgärder, utöfver hvad i motionerna föreslås, äro af nöden för att på ett mera varaktigt sätt i ekonomiskt afseende betrygga sanatoriernas verksamhet; och har utskottet i anledning häraf

velat uttala önskvärdheten af, att alla de åtgärder, som kunna bidraga till åstadkommande af jämnvikt mellan inkomster och utgifter, komme att med ledning af nu vunna erfarenheter vidtagas, i den mån detta utan skada för sanatoriernas verksamhet kan ske.

Med afseende å kontrollen öfver sanatoriernas förvaltning synes det utskottet lämpligt, att en ledamot i öfverstyrelsen af Kungl. Maj:t förordnas samt att icke blott, såsom af motionärerna blifvit ifrågasatt, användningen af de medel, som på grund af motionerna må komma att beviljas, utan sanatoriernas ekonomiska förvaltning i dess helhet underkastas samma granskning, som i allmänhet är stadgad i fråga om användningen af statsmedel.

Det af motionärerna föreslagna villkoret, att något lotteri för sanatorierna icke anordnas, anser sig utskottet böra tillstyrka.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

att Riksdagen, i anledning af herr S. Wieselgrens m. fl. och herr G. Kronlunds m. fl. förevarande motioner må till upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna, under villkor att något lotteri till förmån för sanatoriernas verksamhet icke anordnas, för år 1905 anvisa ett belopp af 400,000 kronor, hvaraf hälften eller 200,000 kronor må af tillgängliga medel förskjutas under innevarande år; skolande för anslagets användning gälla de ytterligare bestämmelser, som må blifva af Kungl. Maj:t fastställda.

Hospitalsvården.

21:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa, Ang. Järfsö sjukhus för spetälske. [20.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 18,000 kronor till *underhåll af Järfsö sjukhus för spetälske.*

22:o) Sedan 1900 års Riksdag med anledning af en utaf Kungl. Maj:t gjord framställning till *uppförande å kronodomänen Restad* i Vassända—Naglums socken af Älfsborgs län *af en asyl för sinnessjuka* m. m. beviljat på extra stat ett anslag af 2,585,000 kronor, hvaraf för år 1901 Ang. asylen å Restad. [21.]

anvisats 365,000 kronor, för år 1902 600,000 kronor, för år 1903 675,000 kronor och för år 1904 800,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1905 anvisa återstoden af omförmälda anslag eller 145,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till uppförande å Restad i Älfsborgs län af en asyl för sinnessjuka m. m. af förut därtill beviljadt anslag å 2,585,000 kronor på extra stat för år 1905 anvisa återstoden, 145,000 kronor.

Ang. utvidgning af Kristinehamns hospital. [22.]

23:o) Sedan Riksdagen år 1903 för *utvidgning af Kristinehamns hospital* beviljat ett extra anslag af 1,304,925 kronor och däraf på extra stat för år 1904 anvisat ett belopp af 250,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag på extra stat för år 1905 anvisa ett belopp af 475,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må af det för utvidgning af Kristinehamns hospital beviljade anslag å 1,304,925 kronor på extra stat för år 1905 anvisa ett belopp af 475,000 kronor.

Ang. uppförande af en bostadsbyggnad m. m. vid Vadstena hospital. [23.]

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *inköp för Vadstena hospitals och asyls räkning af* P. G. Palmgren i Vadstena tillhöriga *tomterna n:is 249, 250 och 251 i Hofskvarteret i Vadstena samt uppförande* på nämnda tomter, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, *af en bostadsbyggnad jämte uthus för betjäning vid Vadstena hospitals och asyls mansafdelning*, på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 48,200 kronor.

De skäl, som af departementschefen anförts för det väckta förslaget, återfinnas i statsrådsprotokollet, sid. 192—196.

Utskottet, som icke har något att emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning erinra, hemställer alltså,

att Riksdagen må för inköp för Vadstena hospitals och asyls räkning af P. G. Palmgren i Vadstena tillhöriga tomterna n:is 249, 250 och 251 i Hofskvarteret i Vadstena samt uppförande på nämnda tomter, i

hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1904 omförmälda ritningar och kostnadsförslag, af en bostadsbyggnad jämte uthus för betjäning vid Vadstena hospitals och asyls mansafdelning, på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 48,200 kronor.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

Ang. ersättning för af statskontoret gjorda förskott. [24.]

25:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att, enligt hvad statskontoret anmält, nämnda ämbetsverk förskjutit följande belopp, hvilka borde anmälas till ersättande af Riksdagen under sjätte hufvudtiteln, nämligen:

aflöningsfyllnad, enligt kungl. brefvet den 27 april 1883, till en länsman	kr.	373: 32
ersättning, enligt kungl. brefven den 18 oktober 1889 och den 7 februari 1896, till innehafvarne af två boställen för saknad afkomst af exproprierad jord	»	44: 91
ersättning, enligt kungl. brefvet den 19 september 1902, för till statsverket afträdda byggnader å ett indraget länsmansboställe	»	1,185: —
godtgörelse för afkomst af boställen, som, enligt kungl. brefvet den 31 maj 1878, innehafvare af länsmanstjänster, hvarmed boställen varit förenade, ägt undfå i anledning däraf att företrädarne åtnjutit fardagsår	»	347: 92
enligt kungl. brefven den 22 november och den 13 december 1901 samt den 25 april, den 23 maj, den 6 och den 13 juni 1902 utbetalda kostnader för utredning af frågan om erforderliga förändrade anordningar beträffande landtpolisen, nämligen resekostnadsersättning och traktamente till tre personer, som inom civildepartementet biträdt vid nämnda utredning, ersättning till två af dessa kommitterade för mistade tjänstgöringspenningar, resekostnadsersättning till två kommitterade för en resa inom Blekinge och Malmöhus län, äfvensom för biträde åt kommitterade samt för tryckning af betänkande	»	2,774: 30
Transport	kr.	4,725: 45

Transport	kr.	4,725: 45
till kanslirådet m. m. D. Ekelund, enligt kungl. brefvet den 12 december 1902, utanordnad ersättning för den minskning i löneinkomster, han fått vidkännas till följd af uppdrag att i högsta domstolen föredraga förslag till lag angående medling i arbetstvister	»	49: 46
för bestridande, enligt kungl. brefvet den 22 november 1901 och särskilda kungl. bref den 7 februari 1902, af kostnader för hämmande af skogseld inom Undersåkers och Mörsils socknar under år 1901, tillsammans	»	65,376: 82
för bestridande, enligt kungl. brefvet den 17 juni 1903, af kostnader för hämmande af skogseldar inom Norrbottens län sommaren 1901	»	5,297: 28
till bestridande, enligt kungl. brefvet den 8 augusti 1902, af en del utaf kostnaderna för släckning af en skogsbrand å Grönzinka kronopark, Vatebo m. fl. byars samt Horndals järnverksaktiebolags skogar	»	832: 16
för bestridande, enligt särskilda kungl. bref den 14 november 1902, af kostnaderna för släckning af skogsbrand i Sundal-Ryrs socken	»	1,871: 05
enligt kungl. beslutet den 10 maj 1901, till lindrande af den på grund af staden Åmål öfvergången vådeld därstädes uppkomna nöd	»	4,000: —
godtgörelse, enligt kungl. brefven den 5 juni 1903, för en del militärkommenderingar till förstärkande af Stockholms garnison i maj månad år 1902 m. m.	»	8,245: 51
ersättning, enligt kungl. brefvet den 14 februari 1902, till professoren i generalstaben m. m. P. G. Rosén för af honom verkställda beräkningar och i öfrigt lämnadt biträde åt medicinalstyrelsen vid upprättande af förslag till reglemente för en pensionsanstalt för barnmorskor	»	500: —
enligt kungl. brefvet den 28 november 1902, för tryckning af ytterligare 1,000 exemplar af förslag till bestämmelser rörande villkoren för anläggning och begagnande af elektriska ljus- och kraftledningar	»	587: —
Summa	kr.	91,484: 73

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte

föreslå Riksdagen att, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa ett anslag af 91,485 kronor; och har sådan framställning nu blifvit af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till ersättning af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, på extra stat för år 1905 bevilja ett anslag af 91,485 kronor.

Allmänna arbeten af beskaffenhet, att deras utförande kontrolleras af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för år 1905 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande 1,000,000 kronor till *bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar.* Ang. anläggning af vägar m. m. [33.]

I statsrådsprotokollet meddelas, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrifvelse den 20 november 1903 anfört, att ifrågavarande anslag toges starkt i anspråk, men att styrelsen ansåge sig för närvarande ej böra ifrågasätta förhöjning däruti.

Enligt hvad utskottet inhämtat, har vägbyggnadsfonden för år 1903 fördelats på det sätt, att till sammanlagdt 63 arbeten med en väglängd af 322,184 kilometer och en beräknad kostnad af 1,364,963 kronor anslag beviljats till följande belopp för företag inom nedan nämnda län, nämligen:

inom Kristianstads	län	kronor	24,500: —
» Hallands	»	»	18,600: —
» Göteborgs och Bohus	»	»	27,600: —
» Älfsborgs	»	»	46,300: —
» Värmlands	»	»	69,000: —
» Östergötlands	»	»	30,800: —
» Jönköpings	»	»	45,700: —
» Kalmar	»	»	8,200: —
		Transport kronor	270,700: —

	Transport	kronor	270,700: —
inom Skaraborgs	län	»	46,100: —
» Stockholms	»	»	52,300: —
» Uppsala	»	»	13,000: —
» Södermanlands	»	»	11,800: —
» Gottlands	»	»	6,800: —
» Örebro	»	»	3,200: —
» Västmanlands	»	»	19,800: —
» Kopparbergs	»	»	32,900: —
» Gäfleborgs	»	»	35,500: —
» Västernorrlands	»	»	90,900: —
» Jämtlands	»	»	33,300: —
» Västerbottens	»	»	146,200: —
» Norrbottens	»	»	144,900: —
		kronor	907,400: —

Till ett företag inom Örebro län, hvilket redan erhållit understöd från 1902 års fond, har dessutom från 1903 års fond beviljats ytterligare 4,900 kronor, hvarjämte för väganläggningen Tärna—Riksgränsen anvisats 87,700 kronor. Medräknas dessa två belopp, uppgå de från 1903 års vägbyggnadsfond disponerade medlen till 1,000,000 kronor eller till fondens hela belopp.

Beträffande fördelningen af vägbyggnadsfonden för innevarande år är utskottet i tillfälle att meddela, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hos Kungl. Maj:t föreslagit, dels att till 55 företag med en väglängd af 268,292 kilometer och en beräknad kostnad af 1,197,945 kronor måtte anvisas 841,900 kronor, dels ock, alternativt, att till 57 vägföretag med en väglängd af 267,522 kilometer och en beräknad kostnad af 1,198,045 kronor måtte anvisas 841,900 kronor.

Utskottet får hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, må, till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, på extra stat för år 1905 anvisa ett anslag af 1,000,000 kronor.

Ang. bro- och hamnbyggnader m. m. [34.]

27:o) Till *understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af dar och farleder* har Kungl. Maj:t begärt ett anslag å extra stat för år 1905 af 300,000 kronor

eller samma belopp, som från och med år 1899 för ändamålet årligen utgått.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin ofvanberörda skrifvelse af den 20 november 1903 anfört, att ifrågavarande anslag toges starkt i anspråk, men att styrelsen ansåge sig för närvarande ej böra ifrågasätta förhöjning däruti.

Utskottet har inhämtat, att af bro- och hamnbyggnadsfonden för år 1903 anslag beviljats till följande belopp för 12 särskilda företag inom nedannämnda län, nämligen:

inom	Blekinge	län	kronor	8,500: —
»	Älfsborgs	»	»	20,200: —
»	Värmlands	»	»	60,800: —
»	Jönköpings	»	»	5,900: —
»	Södermanlands	»	»	7,950: —
»	Västmanlands	»	»	1,400: —
»	Västernorrlands	»	»	44,000: —
»	Västerbottens	»	»	27,900: —
»	Norrbottens	»	»	30,800: —
			kronor	207,450: —

Anslag från samma fond hafva dessutom af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagits för 4 särskilda företag med följande belopp, nämligen:

inom	Malmöhus	län	kronor	59,750: —
»	Gäfleborgs	»	»	23,800: —
»	Västernorrlands	»	»	9,000: —
			kronor	92,550: —

Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, må, till understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder, på extra stat för år 1905 bevilja ett anslag af 300,000 kronor.

28:o) De nu gällande *allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande af ofvan under punkterna 26 och 27 omförmälda statsbidrag* samt kontrollen därå, att fastställda planer varda vid

arbetenas utförande följda, innehållas i Riksdagens skrifvelse den 15 mars 1899 (n:o 17) och blefvo till allmänhetens kännedom meddelade genom nådig kungörelse den 29 i samma månad (Svensk författningssamling 1899 n:o 21); och har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bibehålla dessa villkor och bestämmelser.

I enlighet härmed får utskottet hemställa,

att Riksdagen må besluta, att i afseende å de af Riksdagen för år 1905 beviljade statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader äfvensom upprensningar af åar och farleder skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrifvelse den 15 mars 1899 (n:o 17).

Anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring.

Ang. anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring.

[36.]

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för *anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring,* på extra stat för år 1905 anvisa 20,000 kronor till arfvoden under samma år åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, sid. 287—300.

Då den numera förebragta utredningen synes visa, att ett antal af fyra inspektörer är för ifrågavarande ändamål af behofvet påkalladt, och Kungl. Maj:ts förslag icke heller i öfrigt gifvit anledning till någon erinran, hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må, för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring, på extra stat för år 1905 anvisa 20,000 kronor till arfvoden under samma år åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt.

Vårdanstalter för alkoholister.

Ang. kuranstalten Sans Souci.

[37.]

30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1905 bevilja ett anslag af 4,000 kronor att utgå till

understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Uppsala på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvades lämpliga.

Beträffande de skäl, som af departementschefen anförts för ifrågavarande framställning, tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet, sid. 300—302.

På grund af hvad i detta ärende förekommit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1905 bevilja ett anslag af 4,000 kronor att utgå till understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Uppsala på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga.

31:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under hänvisning till hvad i detta ärende blifvit till statsrådsprotokollet, sid. 302—304, anfördt, får utskottet hemställa, Ang. Stockholms alkoholisthem. [38.]

att Riksdagen må å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1905 bevilja ett anslag af 6,000 kronor att utgå till *understöd åt Stockholms alkoholisthem* på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga.

Dyrtidstillägg.

32:o) Kungl. Maj:t har under sjätte hufvudtiteln i punkten 39 föreslagit Riksdagen att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 januari 1904 angifna grunder, af *dyrtidstillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjänte i civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1905 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 900,000 kronor. Ang. dyrtidstillägg. [39.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagens lopp afgifva särskildt utlåtande, hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Öfver Kungl. Maj:ts under sjätte hufvudtiteln framställda förslag om anvisande af medel för *anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel,* till *utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens järnvägstrafik,* för *utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Eslöfs och Hessleholms järnvägsstationer,* till *förstärkning genom skenutbyte af öfverbyggnaden å bandelarne Stockholm—Malmö och Katrineholm—Göteborg,* till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar,* för *anställande af försök med elektrisk järnvägsdrift å statsbanorna,* till *fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee,* till *anläggning af en statsbana från Morjärv öfver Storträsk och Lappträsk till Karungi by i Karl Gustafs socken af Norrbottens län och i sammanhang därmed anläggning af landsväg från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk* samt till *utvidgning och fördjupning af Albrektsunds kanal* kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande.

Stockholm den 19 februari 1904.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.

Reservationer:

vid punkten 1:o) (ang. anslag till postverket),
mom. a) *och b*) (ang. personliga aflöningstillägg för åren 1903 och 1904):
af herr *S. G. von Friesen*, som ansett, att utskottets förslag bort hafva följande lydelse:

»*a*) att Kungl. Maj:ts förslag om rättighet för vissa postmästare, kontrollörer och postexpeditörer till personliga aflöningstillägg för åren 1903 och 1904 icke må af Riksdagen bifallas;

b) att Riksdagen må medgifva,

1) *att* för år 1903 och, under förutsättning att dyrtidstillägg i allmänhet äfven för år 1904 utgår, för sistnämnda år till de postinspektörer, som före 1903 års ingång tillträdt sina befattningar och som i följd af upphörandet i sammanhang med den med samma års ingång vidtagna lönereglering för postverket af dittills till postinspektörerna utgående dyrtidstillägg lidit inkomstminskning, må utgå personliga aflöningstillägg, motsvarande för enhvar af dem det till honom under år 1902 utgående dyrtidstillägg; och

2) *att* för år 1903 och, under förutsättning att dyrtidstillägg i allmänhet äfven för år 1904 utgår, för sistnämnda år till de postbetjänte, som före 1903 års ingång tillträdt sina befattningar och som i följd af upphörandet i sammanhang med den med samma års ingång vidtagna lönereglering för postverket af dittills till postbetjänte utgående dyrtidstillägg lidit inkomstminskning, må utgå personliga aflöningstillägg, motsvarande för enhvar af dem det till honom under år 1902 utgående dyrtidstillägg;»

mom. e) (ang. postverkets stater):
af herrar *E. Fränckel, S. G. von Friesen, D. Persson* och *P. Olsson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa,

»*e*) att Riksdagen må, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. d) föreslagit och med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 januari 1904 föreslagna ändringar i postverkets stater, för år 1905 beräkna dessa stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor	7,583,350: —
öfvergångsstaten	»	17,400: —
pensionsstaten	»	119,650: —
omkostnadsstaten	»	7,095,000: —
oförutsedda utgifter	»	150,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	159,600: —
tillsammans	kronor	15,125,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för år 1905, förslagsvis beräknadt, till 15,125,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Vid bifall härtill kommer anslaget till postverket att ökas med 1,315,000 kronor.»

vid punkten 15:o) mom. a) (angående särskild polisstyrka på landet): af herrar *S. G. von Friesen*, *D. Persson*, *P. Olsson*, *J. A. Sjö* och *N. Nilsson*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Anslaget till aflöning — — — — — — — — — — — — — — — — — — — på annat sätt anskaffas.

Då emellertid enligt utskottets åsikt ridande polis, där sådan på vissa tätare befolkade orter visar sig vara behöflig, fortfarande såsom hittills bör kunna utan statens medverkan anordnas genom landstingens eller kommunernas försorg, har utskottet ansett ökningen i anslaget böra begränsas till hvad som erfordras för fyllande af det behof, hvartill anslaget hittills varit afsedt. I afseende härå har i statsrådsprotokollet omförmälts, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länen för år 1904 begärt att från anslaget bekomma sammanlagdt 107,150 kronor, hvilket belopp öfverstiger hvad som för de föregående åren blifvit begärdt; och synes sålunda ett belopp af 108,000 kronor blifva för ändamålet tillräckligt.

Utskottet, som i öfrigt icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t i förevarande hänseenden föreslagit, får alltså hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1905 anvisa

a) ett anslag af 108,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, där sådan kan af förhållandena påkallas, under medgifvande tillika, att reservationer å detta anslag jämväl må användas för det i nästföljande moment b) omförmälda ändamål, när sådant finnes behöfligt;»

Det skulle här antecknas, att herr *Chr. Lundeberg* varit af sjukdom förhindrad att närvara vid förestående hufvudtitels behandling.

Likaledes skulle här antecknas, att herr *C. Persson* icke deltagit i denna hufvudtitels slutliga afgörande inom utskottet.

BILAGOR.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1904 års riksstat anslår:						
Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på *förslag.* Ersättningar.		Summa.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	**Civil-**
6,500	—	——	—	6,500	—	Statsministern, lönefyllnad, *förslagsanslag,* högst
36,000	—	——	—	36,000	—	Statsråden utan departement 3 à 12,000 kronor
17,000	—	——	—	17,000	—	Departementschefen
83,700	—	——	—	83,700	—	Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli
87,422	—	——	—	87,422	—	Öfverståthållareämbetet
2,728,275	—	——	—	2,728,275	—	Landsstaterna i länen (däraf 140,000 kronor *reservationsanslag*)
161,400	—	——	—	161,400	—	Väg- och vattenbyggnadsstaten (däraf två särskilda *reserva-* arbeten och ett å 40,000 kronor till vägundersökningar)
12,000	—	——	—	12,000	—	Vägar och kommunikationer
2,700	—	4,567	—	7,267	—	Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, *förslagsanslag*
13,810,000	—	——	—	13,810,000	—	Postverket, *förslagsvis* beräknadt att utgå direkt af postmed- *Ökas* med
6,885,000	—	——	—	6,885,000	—	Telegrafverket, *förslagsvis* beräknadt att utgå direkt af tele- *Ökas* med
503,100	—	——	—	503,100	—	Medicinalstyrelsen med dithörande stater (däraf 4,000 kronor
104,250	—	——	—	104,250	—	Hyresersättning åt provinsialläkare, *förslagsanslag,* högst
12,000	—	——	—	12,000	—	Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, *förslagsanslag*
3,500	—	——	—	3,500	—	Resestipendier åt civile läkare
8,250	—	——	—	8,250	—	Ortopediska institutet
15,000	—	——	—	15,000	—	Vaccinationens befrämjande, *reservationsanslag*
145,000	—	——	—	145,000	—	Till bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård,
3,000	—	——	—	3,000	—	Svenska läkaresällskapet
24,624,097	—	4,567	—	24,628,664	—	

Litt. A.

riksstatens Sjätte hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på *förslag*. Ersättningar.		Summa.	
departementet.		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
.....		6,500	—	——	—	6,500	—
.....		36,000	—	——	—	36,000	—
.....		17,000	—	——	—	17,000	—
.....		83,700	—	——	—	83,700	—
.....		87,422	—	——	—	87,422	—
.....		2,728,275	—	——	—	2,728,275	—
tionsanslag, ett å 35,000 kronor till expenser för allmänna							
.....		161,400	—	——	—	161,400	—
.....		12,000	—	——	—	12,000	—
.....		2,700	—	4,567	—	7,267	—
len. Nuvarande belopp	13,810,000: —						
.....	1,293,000: —	15,103,000	—	——	—	15,103,000	—
grafmedlen. Nuvarande belopp	6,885,000: —						
.....	475,000: —	7,360,000	—	——	—	7,360,000	—
reservationsanslag)		503,100	—	——	—	503,100	—
.....		104,250	—	——	—	104,250	—
.....		12,000	—	——	—	12,000	—
.....		3,500	—	——	—	3,500	—
.....		8,250	—	——	—	8,250	—
.....		15,000	—	——	—	15,000	—
förslagsanslag		145,000	—	——	—	145,000	—
.....		3,000	—	——	—	3,000	—
	Tr:pt	26,392,097	—	4,567	—	26,396,664	—

	1904 års riksstat anslår:						
	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på *förslag.* Ersättningar.		Summa.		
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tr:pt	24,624,097	—	4,567	—	24,628,664	—	
	15,774	—	——	—	15,774	—	Lasaretts underhåll
	900,000	—	——	—	900,000	—	Hospitals underhåll, *förslagsanslag.* Nuvarande belopp ..... *Ökas* med
	——	—	——	—	——	—	Anstalter för obildbara sinnesslöa, *förslagsanslag* (nytt)
	15,850	—	——	—	15,850	—	Karantänsinrättningen på Känsö, *förslagsanslag,* högst
	233,576	—	——	—	233,576	—	Ålderstillägg, *förslagsanslag*
	13,294	—	——	—	13,294	—	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag.* Nuvarande *Ökas* med
	400,000	—	——	—	400,000	—	Postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser, *förslags-*
	185,743	—	——	—	185,743	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag.* Nu- *Ökas* med
	12,000	—	——	—	12,000	—	Extra utgifter, *reservationsanslag*
a	26,400,334	—	4,567	—	26,404,901	—	

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på *förslag*. Ersättningar.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Tr:pt		26,392,097	—	4,567	—	26,396,664	—
.....		15,774	—	——	—	15,774	—
.....	900,000: —						
.....	550,000: —	1,450,000	—	——	—	1,450,000	—
.....		75,000	—	——	—	75,000	—
.....		15,850	—	——	—	15,850	—
.....		233,576	—	——	—	233,576	—
belopp	13,294: —						
.....	36,706: —	50,000	—	——	—	50,000	—
anslag		400,000	—	——	—	400,000	—
varande belopp	185,743: —						
.....	100,008: —	285,751	—	——	—	285,751	—
.....		12,000	—	——	—	12,000	—
Summa		28,930,048	—	4,567	—	28,934,615	—

Bil. Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens Sjätte hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Civildepartementet.			
Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli:			
Till biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet		3,000	—
Öfverståthållareämbetet:			
Till utgifvande af »Polisunderrättelser»		17,000	—
Landsstaterna i länen:			
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	110,000: —		
» gröfre brotts upptäckande m. m.	25,000: —		
» ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna	17,500: —		
» uppehållande under år 1905 af en kronofogdetjänst och en häradsskrifvaretjänst i Västernorrlands län samt en länsmanstjänst i Norrbottens län	8,400: —	160,900	—
Väg- och vattenbyggnadsstaten:			
Till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag		10,000	—
	Tr:pt	190,900	—

		Kronor.	ö.
	Tr:pt	190,900	—
Medicinalstyrelsen med dithörande stater:			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper		1,200	—
Sanatorier:			
Till upprätthållande af verksamheten vid de s. k. folksanatorierna		400,000	—
Hospitalsvården:			
Till underhåll af Järfsö sjukhus för spetälske	18,000: —		
» uppförande å Restad i Älfsborgs län af en asyl för sinnessjuka m. m.	145,000: —		
För utvidgning af Kristinehamns hospital	475,000: —		
» inköp af tre tomter i Vadstena och uppförande af en bostadsbyggnad m. m. för Vadstena hospitals och asyls räkning	48,200: —	686,200	—
Diverse anslag:			
Till betäckande af vissa utaf statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	91,485: —		
» bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	1,000,000: —		
» understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder	300,000: —		
För anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring	20,000: —		
Till understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Uppsala	4,000: —		
» understöd åt Stockholms alkoholisthem	6,000: —	1,421,485	—
	Summa	2,699,785	—